

JAARVERSLAG 2024

STICHTING BIEWETENSCHAPPEN EN MAATSCHAPPIJ

INHOUD

In het kort: het jaar 2024	2
Bestuurssamenstelling	3
Huisvesting	3
Strategie	3
Publicatie paperbacks	4
Lezerspanel	5
Marketing	5
Website	6
Statistieken	6
Allianties	7
Een vooruitblik: het jaar 2024	7
Financiën 2023	8
Begroting 2024 t/m 2030	10

IN HET KORT: HET JAAR 2024

In 2024 brachten we voor het eerst drie paperbacks uit. Twee paperbacks met een natuurthema, namelijk Stadsnatuur en Gezond water. Het andere boek had een medisch thema: Vaccins.

Ook hebben we het eerdere opgezette lezerspanel uitgebreid en meerdere keren ingezet om de inhoud van onze boeken goed aan te laten sluiten op de (lees)wensen van onze lezers. De sessies met het panel helpen de redacties om inhoudelijke keuzes te maken over de insteek van de boeken.

Verspreiding van de (inhoud van de) boeken heeft nog altijd onze prioriteit. Bij de publicatie van de paperbacks zijn boekpresentaties georganiseerd waarbij het publiek vrij toegang heeft. De paperback Vaccins is dankzij extra budget verspreid naar alle middelbare scholen in Nederland met een havo-vwo afdeling, ook konden zorgprofessionals een gratis exemplaar aanvragen. Ook stonden wij voor het eerst op een open dag voor de MBO-labscholen om onze boeken onder deze nieuwe doelgroep te verspreiden. Daarnaast besteden we online via de website en kanalen zoals Instagram en LinkedIn veel aandacht aan verspreiding van de waardevolle inhoud van de boeken.

We zijn in 2024 nauw in gesprek gebleven met ZonMw en NWO over onze toekomstige huisvesting en subsidierelatie, deze gesprekken zullen we in 2025 voortzetten. We werken toe naar een passende samenwerking die aansluit bij ieders wensen en verantwoordelijkheden.

BESTUURSSAMENSTELLING

Het bestuur van stichting Biowetenschappen en Maatschappij (BWM) bestaat statutair uit maximaal 12 bestuursleden. De bestuursleden worden gekozen op basis van hun expertise en netwerk in de wetenschap.

In 2024 zijn er geen wisselingen geweest in het bestuur. Wel is er een nieuw lid toegetreden tot de Raad van Advies: prof. dr. Ir. Wim van Saarloos. In 2024 bestaat het bestuur uit de volgende leden:

Prof. dr. Jelle Reumer (voorzitter)
 Dr. Roy Erkens (penningmeester)
 Dr. Mirte Bosse
 Dr. Jim van Steenberghe
 Prof. dr. Susana Chuva de Sousa Lopes
 Prof. dr. Cécile van Els
 Prof. dr. Cor van der Weele
 Prof. dr. Raoul Hennekam
 Dr. Sander Veltkamp

Leden Raad van Advies:

Dr. Bas Defize
 Prof. dr. Jaap van Dissel
 Prof. dr. Pim van Gool
 Prof. dr. Francine Govers
 Prof. dr. Ben Hamel
 Prof. dr. Andre Kottnerus
 Prof. dr. Jos van den Broek
 Dr. Jannes van Everdingen
 Prof. dr. Ellen van Donk
 Prof. dr. Wim van Saarloos

BUREAU

In 2024 hebben we afscheid genomen van de secretaresse van onze stichting. In het najaar is een tweede bureaucoördinator aangesteld. Daarmee is de samenstelling van het bureau veranderd. Dit biedt het bureau meer ruimte om de stichting op strategisch vlak door te ontwikkelen, met name op het vlak van profilering en communicatie. Het bureau bestaat in 2024 uit Laura Heesbeen en Joy Kerklaan. Zij worden regelmatig bijgestaan door stagiaires die een specifiek product ontwikkelen en daarnaast meedraaien met de dagelijkse bureauwerkzaamheden.

HUISVESTING

In 2022 is gestart met het aanpassen van de verouderde BWM statuten en het convenant met de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). In 2023 kondigde het ministerie van OC&W aan dat de subsidierelatie wordt herzien. De bedoeling was dat BWM per

1-1-2025 financieel werd ondergebracht bij een van de grotere partners. Deze datum zal niet worden gehaald; gestreefd wordt nu naar het eerste kwartaal van 2026.

BWM wil financieel ondergebracht worden bij NWO, waarbij de huisvesting vanwege de prettige samenwerking en inhoudelijke verbinding bij ZonMw blijft. In 2023 vonden de eerste overleggen plaats met NWO om de mogelijkheden te bespreken. Als de Raad van Bestuur van NWO instemt en alle voorwaarden helder zijn, worden de statuten en het convenant hierop aangepast. De gesprekken zetten wij voort in 2025, de verwachting is om dit proces in 2026 afgerond te hebben.

STRATEGIE

In 2021 zijn we gestart met het uitbrengen van paperbacks in samenwerking met Uitgeverij Lias. De uitgaven verschijnen hierdoor niet alleen in onze webshop maar ook in de lokale boekwinkel. Hierdoor bereiken we een veel groter publiek. Daarnaast zijn de productiekosten van paperbacks lager dan die van cahiers. In 2024 brachten we daarom voor het eerst enkel paperbacks uit.

De paperbacks vormen de basis om onze doelgroepen van informatie te voorzien. Om beter aan te sluiten op de behoeften en interesses van onze doelgroepen zijn we in 2023 gestart met een lezerspanel. Met de inbreng van het panel willen we onze paperbacks blijven verbeteren. Ook gingen we op docentenconferenties met diverse docenten in gesprek om informatie op te halen over thema's die nu spelen in de klas, ter inspiratie voor toekomstige thema's van onze boeken.

Daarnaast experimenteren we om de inhoud van de paperbacks op meer gevarieerde manieren te verspreiden, afgestemd op de verschillende doelgroepen. Sinds 2024 specificeren we per boek de doelgroep(en) om hiermee de boodschap per doelgroep beter af te stemmen. Zo hebben we voor het boek Vaccins zorgprofessionals bereikt via gerichte nieuwsbrieven en verenigingen en door op evenementen voor zorgprofessionals, zoals de VastePrik-dag (voor artsen en verpleegkundigen die betrokken zijn bij de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma) het boek te verspreiden. Een groot aantal van deze boeken is gratis verspreid op middelbare scholen en naar zorgprofessionals dankzij extra subsidie.

PUBLICATIE PAPERBACKS

In 2024 publiceerden we drie paperbacks. De thema's werden vastgesteld door het bestuur op basis van input van bestuursleden, redactieleden en lezers, en op basis van de agenda van ZonMw, NWO, en de Nationale Wetenschapsagenda.

De eerste paperback van het jaar 'Stadsnatuur. *Vergroening verrijkt*' is uitgekomen op 1 maart 2024. De uitgave is samengesteld door ing. Niels de Zwarte (hoofd bureau Stadsnatuur), drs. ing. Geert Timmermans (gemeente Amsterdam), prof. dr. Ellen van Donk (Raad van Advieslid BWM), prof. dr. Jelle Reumer (voorzitter BWM) en ir. Astrid Smit (eindredacteur). De boekpresentatie vond plaats in het Natuurhistorisch Museum in Rotterdam. Bioloog Auke-Florian Hiemstra (Naturalis) gaf een inspirerende lezing over creatieve vogelnesten van plastic in de stad. Daarna volgde een stadswandeling onder leiding van een gids van bureau Stadsnatuur om meer te leren over lokale flora en fauna. Een positieve recensie verscheen in NVOX.

De tweede publicatie was de paperback 'Vaccins. *Prikkelende stof*' en is gepubliceerd op 21 mei 2024. De paperback is samengesteld door prof. dr. Cécile van Els (RIVM/UU, bestuurslid BWM), dr. Jim van Steenberg (bestuurslid BWM), dr. Jannes van Everdingen (raad van Advieslid BWM) en dr. Ir. Astrid van de Graaf (eindredacteur). De boekpresentatie was in het Universiteitsmuseum Utrecht waarbij we via een panelgesprek antwoord probeerden te geven op de vraag: hoe bereiken we de weifelende burger met betrouwbare informatie over vaccins? Positieve recensies verschenen in Medisch Contact en NVOX.

'Gezond water. *Niet vanzelfsprekend*' is de derde paperback van het jaar en is gepubliceerd op 27 september 2024. De uitgave is samengesteld door dr.ir. Susanne Wuijts (RIVM), dr. Roy Erkens (bestuurslid BWM), prof. dr. Ellen van Donk (raad van Advieslid BWM) en ir. Astrid Smit (eindredacteur). De eindpresentatie, met veel aanwezige vakexperts, vond plaats bij Mediamatic in Amsterdam. Een interview met Susanne Wuijts en Roy Erkens verscheen in het vakblad H2O. Paginagrote aandacht voor (met name) de watertips uit het boek verscheen in Trouw. Ellen van Donk besprak het boek in de podcast Vechtcast.

Verder verscheen van iedere paperback een voorpublicatie in Bionieuws, waardoor we een groot aantal docenten konden bereiken en informeren over de publicaties.

LEZERSPANEL

Om de publicaties beter te laten aansluiten op de behoeften en interesses van onze lezers hebben we in 2023 een lezerspanel opgezet. In 2024 was er een poule van zo'n 30 panelleden. Er vonden drie panelsessies plaats. Het panel gaf feedback op de conceptinhoudsopgaven voor de boeken die in 2025 uitkomen. Deze feedback is als input gebruik voor de redactie en auteurs om de inhoud op aan te passen. Enkele maanden na publicatie vroegen we de panelleden om via een enquête aan te geven wat zij vonden van het eindresultaat. In 2025 worden nieuwe sessies gestart en vinden evaluaties plaats om de sessies te blijven verbeteren. Belangrijk punt is om meer diversiteit in het panel te brengen, dit kan door actief onder bepaalde doelgroepen te werven.

MARKETING

Betere (online) verspreiding van de inhoud van de paperbacks heeft nog steeds onze prioriteit. In 2024 hebben we de volgende activiteiten ondernomen:

- **Instagramkanaal** ([@biomaatschappij](#))

Ons Instagramkanaal is een mooi platform om voornamelijk beeld- en videomateriaal te verspreiden. De teksten en infographics vormen de basis voor de content. Zo maakten we korte reels (video's), zochten we interactie op met het publiek middels vragen en antwoorden en polls en plaatsen we teasers naar artikelen in de online dossiers.

- **LinkedIn**

LinkedIn is een belangrijk zakelijk platform voor BWM waar zich voornamelijk (potentiële) auteurs en andere experts bevinden die mee kunnen werken of hebben gewerkt aan de publicaties. Door regelmatig berichten te plaatsen en connecties te leggen met experts die hebben meegeschreven aan de publicaties neemt het aantal volgers toe, in lijn met de afgelopen jaren.

- **Nieuwsbrief**

Het aantal nieuwsbrieflezers nam in 2024 weer toe, mede dankzij het vragen om een e-mailadres bij het downloaden van een publicatie op de website. Het aantal nieuwsbrieflezers is toegenomen van 7000 naar 8000 lezers. Dit zien we ook terug in de bezoekersaantallen op de website. Op de momenten dat er een nieuwsbrief wordt verzonden, levert dit zichtbaar een piek op in de bezoekersaantallen van onze website.

- **Evenementen**

Actief onze producten promoten op evenementen zoals de NIBI-onderwijsmarkt en NWO Life. Het doel van deze evenementen is het publiek kennis laten maken met de stichting en met onze producten. Daarnaast organiseren we zelf ook boekpresentaties rond de publicatie van onze paperbacks.

WEBSITE

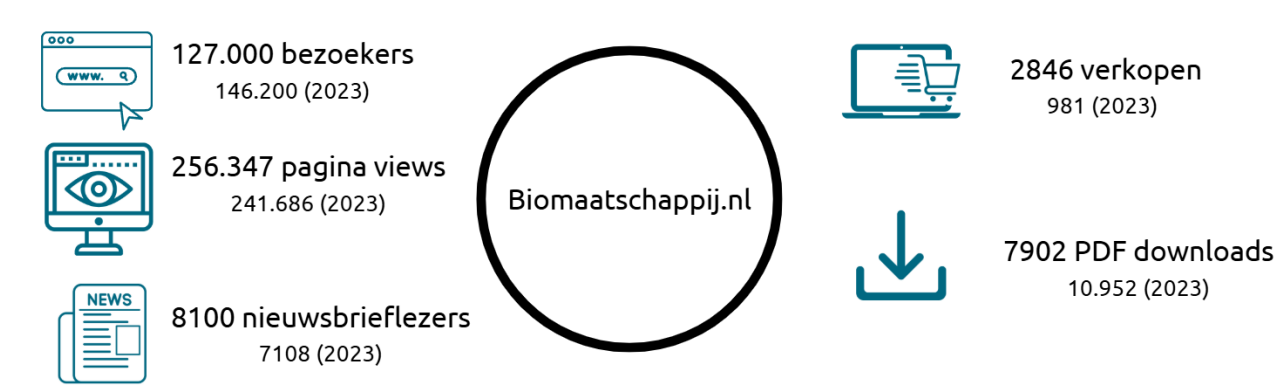
De website www.biomaatschappij.nl is een belangrijk online platform voor BWM om te communiceren met het algemene publiek over onze publicaties en artikelen.

In 2024 is er één nieuw dossier toegevoegd: Stadsnatuur (met artikelen van de paperback Stadsnatuur). Daarnaast zijn er een aantal nieuwe artikelen toegevoegd aan de dossiers Water (vanuit de paperback Gezond water) en het dossier Besmet (vanuit de paperback Vaccins). Ook zijn er een aantal artikelen in het dossier Ziekte van Lyme vernieuwd tijdens de week van de teek 2024.

STATISTIEKEN

- Website

Een overzicht van de webstatistieken, met ter vergelijking de cijfers uit 2023. In 2024 zijn de bezoekersaantallen en hierdoor ook de PDF downloads lager dan in 2023. In 2025 onderzoeken we hoe de website het beste relevant gehouden kan worden voor bezoekers.

- Paperbacks, verkocht via de boekhandel en de webshop

Aantal exemplaren, verkocht via de uitgever en via onze eigen webshop (inclusief grote orders) in 2024.

Titel	Via uitgever		Webshop BWM	
	2024	2023	2024	2023
Lymeziekte (<i>publicatie april 2021</i>)	5	24	225	178
Stikstof 2024 (<i>nov 2021, vierde druk in 2023</i>)	87	486	14	151
De mug (<i>april 2022</i>)	31	66	12	29
De banaan (<i>nov 2022</i>)	18	87	3	15
Kanker (<i>feb 2023</i>)	72	155	4	429
Alcohol* (<i>dec 2023</i>)	86	140	172	34
Stadsnatuur (<i>maart 2024</i>)	311		86	
Vaccins (<i>mei 2024</i>)	225		78	

Gezond water (sept 2024)	194	40
--------------------------	-----	----

* In 2024 is er een tweede druk besteld van Alcohol

- **Social media**

Ook in 2024 is het aantal volgers op social media gestegen bij beide social media kanalen. In 2023 zijn we voor het eerst gestart met Instagram. Hieronder de social media kanalen waar wij in 2024 actief op zijn geweest.

		
2024	1098	378
2023	764	150

ALLIANTIES

Uitgeverij Lias

Samen met Uitgeverij Lias brengt BWM sinds 2021 twee paperbacks uit per jaar. Deze uitgaven worden via reguliere boekhandels verkocht, waardoor BWM een groter publiek bereikt dan voorheen met de cahiers. De pdf's van de paperbacks worden na een half jaar vrijgegeven om gratis te downloaden vanaf onze website. Vanwege het succes van de paperbacks worden er sinds 2024 alleen paperbacks uitgebracht, drie per jaar, allen in samenwerking met Uitgeverij Lias.

EEN VOORUITBLIK: HET JAAR 2025

In 2025 publiceren we drie paperbacks: Over gewicht (mei), Systeem aarde (oktober) en Pijn (december). Volgend jaar willen we onze communicatie-en marketingplannen rondom deze publicaties verbeteren maar ook toekomstbestendig maken. Zo nemen we o.a. onze doelgroepen onder de loep en gaan we ze specificeren, zodat we bij iedere publicatie de specifieke doelgroepen die passen bij het thema beter kunnen bereiken. Met de hulp van stagiaires ontwikkelen we blauwdrukken voor een marketing-en communicatieplan die we per publicatie kunnen toepassen. Ook gaan we onderzoeken of (en zo ja, op welke manier) eigentijds lesmateriaal (één van) onze boeken kan versterken. Daarnaast houden we ons bezig met een strategisch profileringsplan waar we analyseren op welke manier we als stichting de meeste impact kunnen maken. Dankzij de financiële ruimte die vrijkomt (zie kopje Financiën 2024) hebben we ook budget om bestaande middelen te verbeteren en indien gewenst nieuwe producten te ontwikkelen.

FINANCIËN 2024

2024 was een goed jaar voor BWM. De kosten zijn lager dan begroot, met name doordat er minder is uitgegeven op de post Kennisoverdracht. Ook voor de paperbacks waren we dit jaar minder geld kwijt, omdat een deel vooruit is betaald in 2023. In combinatie met de indexering die we kregen vanuit OC&W stijgt hierdoor de programmareserve dit jaar. De indexering voor de komende jaren is echter onzeker, in de begroting voor de komende jaren houden we hier rekening mee.

Baten

Subsidie-inkomsten

De bijdrage van OC&W bestaat uit een jaarlijkse subsidie van bijna € 235.000,-, plus een variabel bedrag per jaar aan loonprijscompensatie die NWO ontvangt vanuit OCW en wordt doorgegeven aan ZonMw. In 2025 was dit bedrag € 63.124. Hierdoor komen de vaste inkomsten van de stichting uit op € 298.124 voor 2024. Omdat de loonprijscompensatie circa zes maanden voor het nieuwe boekjaar bekend is en deze ook niet ieder jaar toegekend wordt is deze op 0% gezet voor de jaren 2026 en verder.

Cahierinkomsten

De inkomsten uit losse bestellingen en abonnementen bedragen in 2024 ongeveer € 22.500. Ook ontvingen we royalties van Uitgeverij Lias, circa €1.200,-. Deze royalties kwamen lager uit dan in 2023.

Lasten

Bureaunkosten binnen budget in 2024

Het bureau van de stichting is sinds 1 januari 2014 gehuisvest bij ZonMw. De personeels- en huisvestingskosten zijn sinds 2024 uitgesplitst. Er wordt hierbij rekening gehouden met een stijging van 3% na 2025. De bestuursleden van de stichting ontvangen geen salaris, alleen een vergoeding van eventueel gemaakte reiskosten. De bureaunkosten zijn in 2024 binnen de begroting gebleven.

Publicatiekosten

De kosten voor de productie van de paperbacks zijn circa €5000 euro lager uitgevallen dan begroot. Dit komt deels door laag uitgevallen drukkosten voor het tweede boek, Vaccins. Dit kwam door de grote drukaantallen. Ook zijn er minder kosten gemaakt aan infographics.

Kennisoverdrachtskosten binnen budget

In 2024 is relatief weinig uitgegeven aan kennisoverdracht. De geplande extra investering in 2023 in digitale media is niet gebeurd. Er is ruimte voor investering in bijvoorbeeld digitale media en social media. In het profilerings- en communicatieplan dat ontwikkeld wordt in 2025 zullen deze middelen met bijbehorende budgetten worden gespecificeerd.

Uitsplitsing realisatie en begroting van het jaar 2024

	Begroting	Realisatie
BUREAU	2024	2024
Kosten personeel *	134.556	134.556
Kosten huisvesting **	33.126	33.126
Reis- en verblijfkosten	500	254
Vergaderkosten	1.000	500
Kantoorartikelen	550	
Cadeau's (representatie)	550	55
Kosten stagiaires/extra personeel		
Notaris (incidenteel)		
Totaal bureaunkosten	170.282	168.491
PUBLICATIES		
Cahiers	0	
Paperback 1	10.556	11.393
Vooruitbetaald vorig jaar (2024: Overgewicht)	12.244	12.244
Paperback 2	19.095	16.225
Vooruitbetaald vorig jaar (2024: Systeem Aarde)	3.705	3.705
Paperback 3	22.800	21.341
Infographics	10.890	6.630
Distributie	33.974	36.598
Voorgeschooten kosten partners		21.238
Herdruk boeken		4.496
Totaal cahiers	113.264	108.135
KENNISOVERDRACHT		
Boekpresentaties	6.000	3.678
Congressen	1.020	908
Burgerpanel	2.000	
Website vaste lasten	1.660	2.320
Ontwikkeling website	2.930	
Digitale media	3.000	
Social media	2.000	
Onvoorzien	1.100	20
Kosten partners voorgeschooten		
Totaal kennisoverdracht	19.710	6.926
Totaal kosten	303.255	283.552
Inkomsten abonnementen	17.500	17.291
Inkomsten verkoop website	10.360	4.754
Royalties uitgeverij	2.250	1.217
Inkomsten OCW ***	293.372	298.124
Incidentele externe financiering		
Compensatie externen (in totaal)		21.238
Totaal inkomsten	323.482	342.624
Financieel resultaat	20.227	37.834
Vooruitbetaalde kosten voor jaar 2025		4143,55
Programmareserve per 31 december 2024	92.142	125.833

